

การศึกษาความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง
อำเภอบ้านกรวด อำเภอสตึก อำเภอกระสัง และอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

Study of Need on Developing Accounting Knowledge of Small and Micro
Community Enterprise in Muang District, Baankruad District, Satuek District,
Krasang District, and Huayrat District, Buriram Province.

ทิพย์สุดา ทาสีดำ และคณะ*
Thipsuda Thasedam and Faculty

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง อำเภอบ้านกรวด อำเภอสตึก อำเภอกระสัง และอำเภอห้วยราชในจังหวัดบุรีรัมย์ ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนต่อไป ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอบ้านกรวด อำเภอสตึก อำเภอกระสัง และอำเภอห้วยราช จำนวน 50 คน และได้รับแบบสอบถามกลับมา จำนวน 50 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง อำเภอบ้านกรวด อำเภอสตึก อำเภอกระสัง และอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี ด้านระบบบัญชี ด้านบัญชีต้นทุนและด้านทักษะทั่วไป และด้านภาษีอากรอยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ : การพัฒนาความรู้ ความรู้ด้านบัญชี กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ABSTRACT

The purpose of the study was to investigate the need on developing accounting knowledge of Small and Micro Community Enterprise in Muang District, Baankruad District, Satuek District, Krasang District, and Huayrat District, Buriram Province. The result of the study was used to develop accounting knowledge of Small and Micro Community Enterprise. The data were collected at Small and Micro Community Enterprise in Muang District, Baankruad District, Satuek District, Krasang District, and Huayrat District. The questionnaire was used as research instrument to collect the data. The questionnaire was then completed by 50 participants (100%). The statistics used to analyze the data were percentage, frequency, and Standard Deviation (S.D)

* อาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

The findings revealed that :The personnel in the Small and Micro Community Enterprise need on developing accounting knowledge of Small and Micro Community Enterprise in Muang District, Baankruad District, Satuek District, Krasang District, and Huayrat District, Buriram Province in overall and in aspect were at much level in 4 aspects as follows: knowledge in book keeping, accounting system, cost accounting, and general skills, meanwhile, the taxation was at moderate level.

Keywords : Knowledge Developing, Accounting Knowledge, Small and Micro Community Enterprise

ความเป็นมาและความสำคัญ

ในปัจจุบันวิสาหกิจชุมชนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจาก สามารถพัฒนาเศรษฐกิจโดยการสร้างงานและสร้างอาชีพให้เกิดขึ้นกับคนในชุมชน โดยมีหลักการคิดที่ว่าให้มีการนำเอาทรัพยากร วัตถุดิบ และภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า โดยเน้นการพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพของคนในชุมชน เน้นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่สำคัญของประเทศ

วิสาหกิจชุมชน (SMCE หรือ small and mioro community enterprise) เป็นกิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการหรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน ลักษณะวิสาหกิจชุมชน 1. ชุมชนเป็นเจ้าของกิจการเอง แต่อย่างไรก็ดี คนนอกอาจมีส่วนร่วมโดยอาจมีการถือหุ้นได้ เพื่อการมีส่วนร่วมและให้ความช่วยเหลือแต่ไม่ใช้หุ้นใหญ่ทำให้มีอำนาจในการตัดสินใจ 2. ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน ซึ่งอาจจะนำวัตถุดิบบางส่วนมาจากภายนอกได้แต่เน้นการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้มากที่สุด 3. ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน เพื่อการพัฒนาศักยภาพของชุมชนซึ่งมีความรู้ภูมิปัญญา 4. มีฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับภูมิปัญญาสากล ฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานทุนที่สำคัญ เป็นการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยปรับประยุกต์ให้ทันสมัย ผสมผสานกับความรู้ภูมิปัญญาสากลหรือจากที่อื่น 5. มีการดำเนินการแบบบูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ คือ มีหลาย ๆ กิจกรรมประสานสัมพันธ์และเกื้อกูลกัน 6. มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจหลัก การเรียนรู้คือหัวใจของกระบวนการพัฒนา วิสาหกิจชุมชน 7. มีการพึ่งตนเองเป็นเป้าหมาย การพึ่งตนเองคือเป้าหมายอันดับแรกและสำคัญที่สุดของวิสาหกิจชุมชน (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร, 2549)

รูปแบบวิสาหกิจชุมชน มี 1. ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่มีชนิดบุคคล 2. ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ข้อมูลทางการบัญชีจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและการตัดสินใจ โดยประเมินจากเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต การดำเนินธุรกิจชุมชนนั้นจำเป็นต้องมีระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุม ดูแลทางด้านการเงินและพัฒนาธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ ในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนนั้น ประกอบด้วยการวางแผนรูปแบบบัญชี การสอนแนะนำการจัดทำบัญชีและงบการเงิน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนให้มีการดำเนินงานที่เป็นระบบ อันเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2558)

พ.ร.บ.วิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 พ.ร.บ.ฉบับนี้มีเจตนารมณ์ให้เป็นกฎหมายเพื่อบูรณาการหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน ให้เข้ามาร่วม สนับสนุน วิสาหกิจชุมชนอย่างเป็นระบบและเป็นเอกภาพ เพื่อให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ มีเศรษฐกิจเข้มแข็ง พร้อมสำหรับการแข่งขันทางการค้าในอนาคตไม่ว่าในระดับใด และส่งผลให้ชุมชนหรือท้องถิ่นนั้น ๆ มีประชาชนในท้องถิ่นที่มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมกันดำเนินงานในเชิงรุกที่จะก่อให้เกิดรายได้แก่สมาชิก อันเป็นที่มาความเข้มแข็งต่อไป ดังนั้นการที่จะดูแลและพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจนั้นจำเป็นต้องมีระบบบัญชีที่เหมาะสม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมดูแลทางการเงินและพัฒนาธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้มีระบบบัญชีการเงินที่มีความเหมาะสมและเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนในกลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549)

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงศึกษาความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอบ้านกรวด อำเภอสตึก อำเภอกระสัง และอำเภอห้วยราช ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอบ้านกรวด อำเภอสตึก อำเภอกระสัง และอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ผลลัพธ์ที่ได้สามารถนำความต้องการในการพัฒนาความรู้ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ว่ามีความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีในด้านใด และเป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีให้สอดคล้องกับความต้องการของวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง อำเภอบ้านกรวด อำเภอสตึก อำเภอกระสัง และอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนภายในเขตอำเภอเมือง อำเภอบ้านกรวด อำเภอสตึก อำเภอกระสัง และอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 50 คน
2. พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์

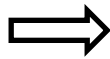
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย :

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง อำเภอบ้านกรวด อำเภอสตึก อำเภอกระสัง และอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ
2. อายุ
3. สถานภาพ
4. การศึกษา
5. อาชีพ
6. รายได้ต่อเดือน

ตัวแปรตาม

ความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี ของกลุ่ม

วิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง อำเภอบ้านกรวด

อำเภอสตึก อำเภอกระสัง และอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

1. ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี
2. ด้านระบบบัญชี
3. ด้านภาษีอากร
4. ด้านบัญชีต้นทุน
5. ด้านทักษะทั่วไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง อำเภอบ้านกรวด อำเภอสตึก อำเภอกระสัง และอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 50 คน

2. กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากประชากรจำนวน 50 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่าง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัยที่กำหนดขึ้น ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง อำเภอบ้านกรวด อำเภอสตึก อำเภอกระสัง และอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

4. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเองจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง อำเภอบ้านกรวด อำเภอสตึก อำเภอกระสัง และอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 50 ฉบับ

5. การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง อำเภอบ้านกรวด อำเภอสตึก อำเภอกระสัง และอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.5251 - 0.7912 และการหาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Corrected Item - total Correlation ซึ่งซึ่งความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของกลุ่ม

วิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง อำเภอบ้านกรวด อำเภอสตึก อำเภอกระสัง และอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.2206 - 0.8199

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย คณะผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ประกอบด้วย การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Cronbach) การหาค่าอำนาจจำแนก (Reliability Test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีของครอนบาค แบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Corrected Item-Total Correlation

ผลการวิจัย

ตาราง 1 ความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง อำเภอบ้านกรวด อำเภอสตึก อำเภอกระสัง และอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวม และรายด้าน

ความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง อำเภอบ้านกรวด อำเภอสตึก อำเภอกระสัง และอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ
1. ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี	4.27	0.59	มาก
2. ด้านระบบบัญชี	4.30	0.73	มาก
3. ด้านภาษีอากร	3.35	0.89	ปานกลาง
4. ด้านบัญชีต้นทุน	4.26	0.70	มาก
5. ด้านทักษะทั่วไป	4.13	0.84	มาก
รวมเฉลี่ย	4.20	0.59	มาก

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง อำเภอบ้านกรวด อำเภอสตึก อำเภอกระสัง และอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

กลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี ด้านระบบบัญชี ด้านบัญชีต้นทุน และด้านทักษะทั่วไป และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านภาษีอากร เนื่องจาก ความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดบุรีรัมย์ ดังนั้น ความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการจัดทำบัญชี เพื่อที่จะพัฒนาให้ศักยภาพในการจัดทำบัญชีนั้นถูกต้องและเป็นไปตามหลักบัญชี สิ่งที่เป็นต่อการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี ในเรื่องขั้นตอนในการบันทึกบัญชี การวางระบบบัญชี ในเรื่องการจัดทำเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี ความรู้ด้าน

ภาชีอากร บัญชีต้นทุน และมีการจัดอบรมเพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะด้านบัญชีสอดคล้องกับวิจัยของ ขวัญชนก ห่านนิมิตกุลชัย (2556) พบว่า ผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนส่วนมากมีแหล่งความรู้ในการจัดทำบัญชีจากการฝึกอบรม ส่วนใหญ่ยังเลือกวิธีการจัดบันทึกบัญชีด้วยมือตามความเข้าใจส่วนตัวมากกว่าการนำระบบคอมพิวเตอร์มาทำฐานข้อมูลการบัญชี งานบัญชีที่ได้จึงไม่ถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปและไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ทางธุรกิจได้ ปัญหาหลักในการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในกลุ่มสำรวจคือ การขาดทักษะความรู้พื้นฐานด้านการบัญชี และความไม่เป็นเอกภาพของหน่วยงานทั้งหลายที่เข้ามาเกี่ยวข้อง กล่าวคือมีการให้ความรู้และเผยแพร่รูปแบบการทำบัญชีที่หลากหลายตามความถนัดของหน่วยงาน โดยมักไม่สอดคล้องกับพื้นฐานและความต้องการของผู้ใช้ นอกจากนี้ยังขาดกฎและข้อบังคับและผู้รับผิดชอบติดตามการรายงานทางการเงินของโครงการ เป็นเหตุให้เกิดความสับสนจนเกิดข้อผิดพลาดและไม่ให้ความสำคัญต่องานบัญชีในที่สุด ในขณะที่ปัจจัยส่งเสริมที่จำเป็นคือการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาทางการบัญชีเพื่อทำหน้าที่ให้การอบรมเผยแพร่ความรู้ที่เหมาะสมต่อแต่ละชุมชน และสอดคล้องกับวิจัยของ ชัยมงคล เตียวกุล (2549) พบว่า ในอดีตผู้นำกลุ่มไม่ทราบผลการดำเนินงาน เนื่องจากไม่มีการจัดทำงบการเงิน ข้อมูลที่บันทึกไว้ จึงมีเพียงรายรับและรายจ่ายเท่านั้น ผู้ศึกษาจึงได้ออกระบบบัญชีการเงินที่เหมาะสมรวมทั้งออกแบบเอกสารและรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องให้แก่กลุ่ม รวม 7 ระบบ ได้แก่ การรับเงินสนับสนุนเพื่อเป็นทุนในการดำเนินงาน การซื้อวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ การจ่ายวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ ให้สมาชิกทำการผลิต การยืมเงินทตรงจ่ายและจ่ายเงินยืมเป็นค่าแรงงานให้สมาชิก การรับผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจากสมาชิก การจัดจำหน่ายและการชำระเงินแบ่งเป็นระบบย่อย 3 ระบบ คือการขายสด การขายเชื่อและการฝากขายระบบสุดท้ายได้แก่ การจ่ายชำระหนี้และค่าใช้จ่าย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ควรให้ความสำคัญกับความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง อำเภอบ้านกรวด อำเภอสตึก อำเภอกระสัง และอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านภาชีอากร เนื่องจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาชีที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสมาชิก

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- ควรศึกษาความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนใน พื้นที่อื่นๆ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีเพื่อที่จะได้นำไปพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2557. พระราชบัญญัติวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก : http://www.moac.go.th/ewt_news.php?nid=4062&filename=index (วันที่ค้นข้อมูล 6 กันยายน 2558)

ขวัญชนก ห่านนิมิตกุลชัย. 2556. แนวปฏิบัติและปัญหาในการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร.

ชัยมงคล เตียวกุล. (2545). ระบบบัญชีการเงินที่เหมาะสมของกลุ่มผลิต : กรณีศึกษาตำบลป่าบาง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนส่งเสริมการเกษตร. 2558. **วิสาหกิจชุมชน**. (ออนไลน์)

เข้าถึงได้จาก : http://www.sceb.doae.go.th/index_n2.html (วันที่ค้นข้อมูล 18 สิงหาคม 2558)